2024/3242

23.12.2024

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/3242

ze dne 19. prosince 2024,

kterým se mění nařízení (EU) 2020/2220, pokud jde o zvláštní opatření v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova k poskytnutí dodatečné pomoci členským státům postiženým přírodními katastrofami

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 43 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ([2]),

v souladu s řádným legislativním postupem ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nedávné přírodní katastrofy ve střední, východní a jižní Evropě měly ničivé důsledky na venkovské obyvatelstvo žijící a pracující v těchto oblastech. Bylo zničeno značné množství potenciálu zemědělské a lesnické produkce, a v důsledku toho čelí zemědělci, držitelé lesů a venkovské podniky v regionech postižených přírodními katastrofami značným ztrátám příjmů. Aby bylo možné rychle řešit zranitelnost unijního potravinového systému a venkovských komunit způsobenou těmito přírodními katastrofami, je vhodné urychleně poskytnout mimořádnou účinnou podporu prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) prováděnou v rámci programů rozvoje venkova a zajistit větší flexibilitu pro stávající pravidla.

(2) Aby bylo možné reagovat na důsledky přírodních katastrof, k nimž došlo 1. ledna 2024 nebo později, mělo by být stanoveno nové výjimečné a dočasné opatření (dále jen „nové opatření“) k řešení problémů s likviditou, které ohrožují kontinuitu zemědělských a lesnických činností a kontinuitu obchodní činnosti malých a středních podniků působících v oblasti zpracování zemědělských a lesnických produktů, jejich uvádění na trh nebo vývoje. Kromě toho by podpora na obnovu potenciálu zemědělské produkce, která je k dispozici podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ([4]), měla být posílena poskytnutím větší rozpočtové flexibility, pokud jde o prahovou hodnotu nesnižování úrovně stanovenou v čl. 1 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2220 ([5]) (dále jen „prahová hodnota nesnižování úrovně“).

(3) Vzhledem k tomu, že nové opatření bude financováno z EZFRV, použije se na nové opatření právní rámec stanovený pro programové období 2014–2020, konkrétně zvláštní ustanovení nařízení (EU) č. 1305/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ([6]), jakož i aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů přijatých podle těchto nařízení.

([1]) Stanovisko ze dne 4. prosince 2024 (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku).
([2]) Stanovisko ze dne 21. listopadu 2024 (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku).
([3]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 18. prosince 2024.
([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).
([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2220 ze dne 23. prosince 2020, kterým se stanoví určitá přechodná ustanovení o podpoře z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) v letech 2021 a 2022 a kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013, (EU) č. 1306/2013 a (EU) č. 1307/2013, pokud jde o jejich zdroje a použití v letech 2021 a 2022, a kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, pokud jde o zdroje a rozdělení takové podpory v letech 2021 a 2022 (Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj).
([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 549, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

(4) Programové období EZFRV bylo nařízením (EU) 2020/2220 prodlouženo do 31. prosince 2022, přičemž jeho provádění bude probíhat do 31. prosince 2025. Nařízení (EU) 2020/2220 rovněž stanovilo přechodná pravidla, která se použijí během tohoto období prodloužení. Vzhledem k tomu, že EZFRV se v současné době nachází v tomto prodlouženém prováděcím období, je vhodné prostřednictvím změny nařízení (EU) 2020/2220 stanovit podmínky pro nové opatření a poskytnout další rozpočtovou flexibilitu, pokud jde o prahovou hodnotu nesnižování úrovně.

(5) S cílem poskytnout větší rozpočtovou flexibilitu pro přerozdělení finančních prostředků na nové opatření a stávající podopatření pro obnovu potenciálu zemědělské produkce a zároveň pokračovat v plánovaných investicích a opatřeních v oblasti prevence katastrof a připravenosti na ně, jakož i přizpůsobení se změně klimatu s cílem zmírnit dopad stále častějších katastrof způsobených změnou klimatu, by členské státy měly mít možnost snížit prahovou hodnotu nesnižování úrovně o nejvýše o 15 procentních bodů, nikoli však pod minimální prahovou hodnotu 30 %.

(6) Aby mohly členské státy plně řešit důsledky přírodních katastrof nastalých 1. ledna 2024 nebo později, měly by mít možnost vybrat pro podporu operace, které byly fyzicky dokončeny nebo plně provedeny před podáním žádosti o financování v rámci programu rozvoje venkova řídicímu orgánu, za předpokladu, že tyto operace představují reakci na tyto přírodní katastrofy.

(7) Podpora v rámci nového opatření, jehož cílem je zajistit konkurenceschopnost malých a středních podniků, jakož i životaschopnost zemědělců a držitelů lesů, by měla soustředit dostupné zdroje na příjemce, kteří jsou nejvíce postiženi přírodními katastrofami, a měla by poskytovat tyto zdroje na základě objektivních a nediskriminačních kritérií. Podpora by měla být poskytována pouze těm příjemcům, kteří byli postiženi zničením alespoň 30 % příslušné produkce nebo potenciálu v důsledku formálně uznané přírodní katastrofy nebo opatření přijatých v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ([7]) v souvislosti s takovou přírodní katastrofou.

(8) Vzhledem k naléhavé, dočasné a výjimečné povaze nového opatření a potřebě rychlého a jednoduchého vyplacení odpovídajících plateb by měla být stanovena jednorázová platba a konečné datum pro uplatňování nového opatření.

(9) Za účelem poskytnutí vyšší podpory zemědělcům, držitelům lesů nebo malým a středním podnikům nejvíce postiženým přírodními katastrofami je vhodné umožnit členským státům, aby na základě objektivních a nediskriminačních kritérií upravily úroveň paušálních částek pro některé kategorie způsobilých příjemců, například stanovením konkrétních rozpětí nebo širokých kategorií způsobilých příjemců.

(10) Při poskytování podpory na toto nové opatření by měly členské státy zohlednit podporu poskytnutou v rámci jiných nástrojů podpory na úrovni členských států nebo Unie nebo soukromých režimů v reakci na dopad přírodních katastrof.

(11) Prostředky na nové opatření by měly být naplánovány s mírou spolufinancování až do výše 100 %.

(12) Za účelem zajištění přiměřeného financování nového opatření, aniž by byly ohroženy další cíle programů rozvoje venkova, by měl být stanoven maximální podíl příspěvku Unie na nové opatření.

(13) Podpora obnovy potenciálu zemědělské a lesnické produkce v reakci na přírodní katastrofy by měla upřednostňovat operace založené na zásadě „obnova k lepšímu“, tedy k využití fází obnovy, renovace a rekonstrukce po katastrofě ke zvýšení odolnosti odvětví zemědělství a lesnictví tím, že budou začleněna opatření ke snížení rizika katastrof, jak jsou uvedena v sendajském rámci pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030 vypracovaném Úřadem OSN pro snižování rizika katastrof, a zároveň by mělo být zajištěno, aby vybrané operace představovaly co nejlepší poměr mezi výší podpory a cílem zajistit odolnost vůči katastrofám.

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014 a o zrušení směrnic Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES (Úř. věst. L 317, 23.11.2016, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj).

(14) Aby se snížila administrativní zátěž příjemců postižených přírodními katastrofami a členských států při určování toho, co se rozumí „vyšší mocí“, měly by mít členské státy možnost považovat celou oblast za významně zasaženou přírodní katastrofou.

(15) Aby byly zajištěny jednotné podmínky pro provádění nového opatření prostřednictvím programů rozvoje venkova v právním rámci programového období 2014–2020, prodlouženém nařízením (EU) 2020/2220, měly by být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto prováděcí pravomoci by se měly týkat předkládání nového opatření v programech rozvoje venkova, sledování a hodnocení politiky rozvoje venkova, předkládání výročních zpráv o provádění a provádění kontrol a sankcí. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ([8]).

(16) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž řešit a zmírňovat dopad přírodních katastrof na zemědělsko-potravinářská a lesnická odvětví Unie poskytnutím mimořádné dočasné podpory prostřednictvím EZFRV, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

(17) Nařízení (EU) 2020/2220 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.

(18) Vzhledem k ničivým důsledkům stávajících přírodních katastrof a naléhavé potřeby řešení a zmírňování jejich dopadu na zemědělsko-potravinářské odvětví a odvětví lesnictví Unie je vhodné uplatnit výjimku ze lhůty osmi týdnů stanovenou v článku 4 Protokolu č. 1 ke Smlouvě o Evropské Unii, Smlouvě o fungování Evropské unie a Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

(19) V zájmu zajištění hladkého provedení nového opatření a s ohledem na naléhavou potřebu řešit a zmírňovat dopad přírodních katastrof na zemědělsko-potravinářské odvětví a odvětví lesnictví Unie by toto nařízení mělo vstoupit v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EU) 2020/2220 se mění takto:

1) v čl. 1 odst. 2 se doplňuje nový pododstavec, který zní:

„Odchylně od prvního pododstavce druhé věty tohoto odstavce mohou členské státy při přerozdělování finančních prostředků na opatření uvedená v článku 6a tohoto nařízení a v čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 1305/2013 a vynakládání finančních prostředků na tato opatření snížit celkový podíl příspěvku z EZFRV vyhrazený na opatření uvedená v čl. 59 odst. 6 nařízení (EU) č. 1305/2013. Toto snížení nepřekročí částky EZFRV přerozdělené na opatření uvedená v článku 6a tohoto nařízení a v čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 1305/2013 a nepřekročí 15 procentních bodů celkového podílu příspěvku z EZFRV stanoveného v programech rozvoje venkova na opatření uvedená v čl. 59 odst. 6 nařízení (EU) č. 1305/2013. Za tímto účelem se zohlední celkový podíl příspěvku z EZFRV stanovený v programech rozvoje venkova plánovaných v době prodloužení období trvání programů podporovaných z EZFRV do 31. prosince 2022 v souladu s odstavcem 1 tohoto článku. Celkový podíl vyhrazený pro opatření uvedená v čl. 59 odst. 6 nařízení (EU) č. 1305/2013 nesmí být nižší než minimální prahová hodnota stanovená v uvedeném článku. Totéž snížení v procentních bodech lze uplatnit na dodatečné zdroje uvedené v čl. 58a odst. 2 nařízení (EU) č. 1305/2013 bez přerozdělení finančních prostředků na opatření uvedená v článku 6a tohoto nařízení a v čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 1305/2013.“;

([8]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

2) v článku 2 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„5. Odchylně od čl. 65 odst. 6 nařízení (EU) č. 1303/2013 může řídicí orgán vybrat pro podporu operace, které byly fyzicky dokončeny nebo plně provedeny před podáním žádosti o financování řídicímu orgánu, za předpokladu, že tyto operace jsou provedeny prostřednictvím opatření uvedených v článku 6a tohoto nařízení a v čl. 18 odst. 1 písm. b) nebo čl. 24 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) č. 1305/2013, a za předpokladu, že tyto operace představují reakci na přírodní katastrofu, k níž došlo 1. ledna 2024 nebo později.“;

3) vkládají se nové články, které znějí:

„Článek 6a

Mimořádná dočasná podpora zemědělcům, držitelům lesů a malým a středním podnikům obzvláště postiženým přírodními katastrofami

1. Podpora podle tohoto článku poskytuje mimořádnou pomoc zemědělcům, držitelům lesů a malým a středním podnikům obzvláště postiženým přírodními katastrofami s cílem zajistit kontinuitu jejich podnikatelské činnosti, za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Podpora v rámci tohoto článku je podmíněna formálním uznáním ze strany příslušných veřejných orgánů členských států, že k přírodní katastrofě ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. k) nařízení (EU) č. 1305/2013 došlo 1. ledna 2024 nebo později a že tato přírodní katastrofa nebo opatření přijatá v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 (*) za účelem eradikace nebo zabránění dalšímu šíření chorob rostlin nebo škodlivého organismu způsobila zničení alespoň 30 % příslušné produkce nebo potenciálu.

3. Podpora podle tohoto článku se poskytne:

a) zemědělcům;

b) soukromým a veřejným držitelům lesů a jiným soukromoprávním a veřejným subjektům a jejich sdružením, kromě lesů ve vlastnictví státu obhospodařovaných státem;

c) malým a středním podnikům působícím v oblasti zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování Evropské Unie nebo bavlny, s výjimkou produktů rybolovu, nebo

d) malým a středním podnikům působícím v oblasti zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh.

Pokud jde o zpracování zemědělských produktů, může být výstupem výrobního procesu produkt, na který se nevztahuje příloha I Smlouvy o fungování Evropské Unie.

4. Členské státy zaměří podporu podle tohoto článku na příjemce, kteří jsou nejvíce postiženi přírodními katastrofami, a to stanovením podmínek způsobilosti založených na dostupných důkazech.

5. Podpora podle tohoto článku musí mít formu paušální částky, která má být vyplacena do 31. prosince 2025 na základě žádostí o podporu schválených příslušným orgánem do 30. června 2025. Úroveň plateb lze na základě objektivních a nediskriminačních kritérií rozlišit podle kategorií příjemců.

6. Maximální výše podpory podle tohoto článku nepřesáhne 42 000 EUR na jednoho příjemce.

7. Při poskytování podpory podle tohoto článku členské státy zohlední podporu poskytnutou v rámci jiných vnitrostátních nebo unijních nástrojů podpory nebo soukromých režimů v reakci na dopad přírodních katastrof s cílem zajistit řádné finanční řízení v souladu s článkem 33 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 (**) a zároveň zaměřit podporu na příjemce, kteří jsou nejvíce postiženi přírodními katastrofami.

Článek 6b

Ustanovení použitelná na mimořádnou dočasnou podporu zemědělcům, držitelům lesů a malým a středním podnikům obzvláště postiženým přírodními katastrofami

1. Mimořádná dočasná podpora uvedená v článku 6a tohoto nařízení je financována z EZFRV jako opatření ve smyslu článku 13 nařízení (EU) č. 1305/2013.

2. Maximální příspěvek z EZFRV na opatření uvedené v článku 6a činí 100 %.

3. Podpora z EZFRV poskytnutá na opatření uvedené v článku 6a nepřesáhne 10 % celkového příspěvku z EZFRV na program rozvoje venkova na období 2021–2022.

Článek 6c

Vyšší moc

Pokud jde o provádění nařízení (EU) č. 1306/2013 pro účely financování, řízení a sledování SZP při určování případů ‚vyšší moci', jak je uvedena v čl. 2 odst. 2 uvedeného nařízení, pokud vážná přírodní katastrofa významně zasáhne jasně vymezenou oblast, může dotčený členský stát považovat celou tuto oblast za významně zasaženou danou katastrofou.

Článek 6d

Prováděcí pravomoci Komise

1. Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví pravidla nezbytná pro provádění opatření uvedeného v článku 6a prostřednictvím programů rozvoje venkova podle právního rámce platného v programovém období 2014–2020, prodlouženého v souladu s článkem 1, pokud jde o:

a) sledování a hodnocení politiky rozvoje venkova;

b) předkládání programů rozvoje venkova;

c) předkládání výročních zpráv o provádění;

d) provádění kontrol a sankcí.

2. Prováděcí akty uvedené v odstavci 1 tohoto článku se přijmou v souladu s přezkumným postupem uvedeným v článku 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 (***).

Článek 6e

Postup projednávání ve výborech

1. Při výkonu prováděcích pravomocí stanovených v čl. 6d odst. 1 písm. a), b) a c) tohoto nařízení je Komisi nápomocen ‚Výbor pro rozvoj venkova' zřízený článkem 84 nařízení (EU) č. 1305/2013. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Při výkonu prováděcích pravomocí stanovených v čl. 6d odst. 1 písm. d) tohoto nařízení je Komisi nápomocen ‚Výbor zemědělských fondů' zřízený čl. 103 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 (****). Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 ze dne 26. října 2016 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 228/2013, (EU) č. 652/2014 a (EU) č. 1143/2014 a o zrušení směrnic Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES (Úř. věst. L 317, 23.11.2016, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj).

(**) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

(***) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(****) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 ze dne 2. prosince 2021 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).“

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 19. prosince 2024.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předseda*
R. METSOLA	BÓKA J.